

Marija Nazaret. Pretečeno nedeljo smo vprizorili igro »Mliar in njegova hči«. Igralci, vajeni že vsakovrstnih nastopov — ager, so topot izrazito pokazali, kaj zmore navdušenje. V dveh tednih so se igro naučili in jo vprizorili — to na deželi, ko so igralci celi dan zaposleni pri svojem delu. Novi gospod režiser je na mestu. Pokazal je lepe svoje zmožnosti, pa tudi zanimanje. Zato je tudi žel zaslužen priznanje. Čast in hvala režiserju kakor tudi igralcem in igralkam za toliko trud in zares pohvale vreden nastop! Med odmori je pevski odsek pod novim gospodom dirigentom zapel prav lepo razne narodne pesmi. Hvala za užitek! Narodna pesem nad vse, ona poživlja in ogreje srce. Naj bi jo društva gojila! Po igri smo se razšli brez »veselice« z željo, da bi se kmalu zopet sešli. In rekli so nam, da bo kmalu prilika. Takrat, pravijo, se bomo pa smejali še vse drugače kot smo se sedaj jokali. Pravi Naj pride za žalostjo, pomešano z veseljem, samo veselje! Na svidenje torej pri poštenem, iz srca prihajajočem smehu!

Gornji grad. Resnici na ljubo moramo trditi, da se ceste v našem okraju res skrbno popravljajo in se bode pomanjkljivost, ki je med vojno in po vojni vladala, sedaj nadomestila. Ceste za naš okraj so velike važnosti, ker smo tako oddaljeni od železniške proge, a posebno promet lesa je ogromen in važen za obstoj naše doline, tako, da res moramo zboljšanje cest nadvse odobravati. Vsaka reč pa ima svoje meje. Cesta iz Gornjega grada v Radmirje slednji čas najmanj trpi, ker gre po večini promet po Zadržki dolini in ravno na ta oddelek ceste se je navozilo več kot polovico preveč gramozja; ljudje zmerjajo in se jezijo nad tem. Sprito tega, da ima okraj 700 odstotkov doklad in velike dolge, je takšno nepotrebno razsipanje za obsoditi. Ali je kriv tega cestni mojster ali cestni komisar, nam ni znano, dobro bi pa bilo, ga primerno prijeti in mu dati plačilo. — Kako izgleda posestvo, posestvo za posestvom se prodaja po dražbi in kako težko zmagujejo ljudje davke, zraven pa takšna nepotrebna izplačila. — Tudi bi občinstvu okraja bilo ljubo, če bi se mu dala prilika kontrole proračunov in računov. Predvsem pa je treba, naj se vrne avtonomija okraju in se izvršijo volitve.

Petrovče. V ponedeljek, 15. t. m. se je poročil gosp. Anton Ocvirk iz zavedne naše hiše v Sv. Pavlu pri Preboldu z gđ. Tezoziko Aristovnik iz Arjevsi pri Petrovčah. Nevesta je bila nadvse priljubljena hči znane Bušteničeve hiše. Poročil ju je č. g. svetnik Ant. Vetrnik v Petrovčah. Novoporočencema želimo obilo sreče na življenjski poti.

Laško. Dne 27. novembra se vrši v Laškem zadrudni tečaj v društveni dvorani. Prijatelji zadrudništva, pridite!

Za razvedrilo.

Advokati znajo. K nekemu odvetniku pride gostilničar in ga vpraša: »Prosim, povejte mi, ali mora lastnik psa plačati škodo, ki jo je pes povzročil s tem, da je raztrgal meni lepo gos?« — Odvetnik: »Seveda!« — Gostilničar: »Koliko pa smem računati?« — Odvetnik: »Sto dinarjev.« — Gostilničar: »Prosim, da bi mi plačali, ker je bil to vaš pes!« — Odvetnik je mirno plačal. Drugi dan pa je dobil gostilničar račun: Za večerajšnji razgovor 300 dinarjev.

Malo čudno. Sosed, dalje časa z doma, sreča svojo sosedo in jo vpraša: »Kje pa je vaš mož?« — Sosedica: »Umrli je!« — Sosed: »A zato se tako malokdaj srečava!«

Nerodno povedal. Mož, prekupovalc živine, je brzojavil svoji ženi: »Železnica danes ne sprejema bikov, zato se pripeljem šele jutri!«

V bolnišnici sta ležala drug poleg drugega dva bolnika, katerima so vsaki dan nogo drgnili. Eden je grozovito vpil, ker ga je bolelo, drugi pa se je vedno smejal. Nekoč pa je oni, ki je vedno vpil, le vprašal svojega sosedo: »Ali tebe nič ne boli, ko ti nogo drgnejo?« — Oni pa je odgovoril: »Nič! Veš, jaz si dam drgniti zdravo nogo, pa me nič ne boli!«

Najboljši lažnjivec. Na vlakcu so se vozili Italijan, Madžar, Jugoslovan. Hvalili so vsak svojo železnico. Madžar je rekel: »Naši vlaki vozijo, da se med dvema postajama nimaš časa vstati na klop!« — Lah je rekel: »Pri nas gre vlak tako hitro, da sem od ene postaje do druge našel komaj do 10.« — Jugoslovan pa je rekel: »Meni se je pa to-le zgodilo: V Mariboru sem stopil v vlak in sem kihnil, pa so mi že v Ljubljani odgovorili: Bog pomagaj!«

Ni ga razumel. Kmetič je prihitel na kolodvor, pa je vkljub temu zamudil vlak. Vprašal je postajenačelnika, kdaj gre drugi vlak. Ta mu je odgovoril, da ob 19.27. Mož pa je odgovoril: »Torej šele drugo leto! Bom pa raje šel peš!«

Gospodarstvo.

KMETIJSKA RAZSTAVA V LJUTOMERU.

Kakor že povedano na drugem mestu, je razstava v Ljutomeru nudila vpogled v lokalno proizvodnjo iz treh kmetijskih panog, to je iz vinarstva, sadjarstva in poljedelstva ter se je zategadelj razlikovala v precejšnji meri od tedanjih sličnih prireditvev v sosednjih okoljih.

Prireditvev je uspešna ter dosegla svoj smoter, akoravno se razen skromnega razglašanja v časopisju ni delalo za njo nobene posebne reklame. Obiskovalci so zadovoljnih obrazov odhajali na svoje domove ter trdno sklenili, da se hočejo posvetiti še z večjo vnemo kmetijski proizvodnji, tako v kvalitativnem, kakor tudi v kvantitativnem oziru, in si na ta način osvojiti široke sloje porabnikov. Kaj drugega se tudi na drugih razstavah ni doseglo, kajti uspeh takšne prireditve gotovo ne obstoja v šumečih časopisnih poročilih, marveč v tem, koliko se je storilo v svrhu zboljšanja kmetijske proizvodnje in v kolikor so se dosegli boljši trgovski stiki z odjemalci.

Obetati si od razstave več, ali pa celo trditi, da se je potem razstave dosegla zveza z inozemstvom, pomeni uspeh razstave preširavati, kajti naše sadje in drugo se je pošiljalo v inozemstvo že dolgo vrsto let pred temi nadvse uspešnimi razstavami. To vedo povedati razni sadni prekupci in sadni trgovci, ki sicer niso vselej pokazali smisla za ta posel, ker so s tem izvoznim predmetom čestokrat nepravilno postopali. Zakaj neki ti izvoznikiarji tudi vina ne izvažajo? Enostavno iz razloga, ker z njim preko meje ne morejo radi previsoke carine. Če bi se zahtevala enaka carina tudi za sadje, bi morda kljub vsem razstavam ne mogli z njim preko meje.

Razstava v Ljutomeru je pokazala pred vsem, kaj da more domača produkcija glede vinarskih, sadjarskih in poljedelskih proizvodov ter naj služi v spodbudo za uspešno tekmovanje med zanimanci na tem polju.

F. Turnšek, Polzela.

ELEKTRIFIKACIJA SAVINJSKE DOLE.

Savinjčani stojimo danes. Že leta se govori o potrebi dobave električne energije, toda še vedno smo pred dvema rešitvama tega dela. Čakamo na velenjsko ali katero drugo elektrarno, kdaj in kako bode kateri njen dobiček kazal potegniti čez Savinjsko dolino daljnovid ter sprejeti na njega priključitev posameznih konzumentov, ali pa pomagati si sami z združenimi močmi ter potom zadrage postaviti omrežje in isto priključiti boljšemu ponudniku. Obedve imajo svoje solučne in senčne strani, mislim pa, da nam pri treznem premisleku ne bo težka odločitev.

Napeljava omrežja po elektrarni nam nudi to prednost, da ni treba vložiti takoj v začetku in naenkrat večjega kapitala. Edini stroški bi bili naprava napeljave v domačem gospodarstvu ter prispevati k napeljavi za nizko napetost. Odpadla bi tudi skrb za vzdrževanje omrežja.

Vpoštevanju pa moramo, da bode vsaka firma zgradila omrežje le v svojo korist ter da jo bode vodila pri tem delu le želja po dobičku. Vsaka se bo ozirala na naše želje in zahteve le v toliko, v kolikor bo to njej koristilo. Tudi elektrarna drž. rudnika Velenje bode zgradila daljnovid preko dela Savinjske doline, samo za zvezo z rudnikom v Zabukovci. Savinjčani kot konzumenti pridejo šele v drugi vrsti v poštev. Gledalo pa bo vsako podjetje, državno in zasebno, da dobi te izdatke čimprej in čimboljše povrnjene in mi bomo omrežje v podobni višji cen večkrat preplačali. Izročeni pa bomo tvrdki na milost in nemilost. Lahko nam bo navijala cene, lahko v slučaju spora odtegnila tok in škoda, katero bomo trpeli konzumenti, bo vsakakor večja od one producenta. Izgovor, kakor je sklenitev pogodbe ali pa odpoved toka, ne drži. Najboljša pogodba se lahko prelomi, če nista obe strani enakomočni. Edinstvo za enoten nastop se ne bo dosegla nikoli in tvrdka bo izigrala ene proti drugim. Znan mi je slučaj, kako je neko industrijsko podjetje vzdignilo cene toka, katerega odaja okoliškim vsem za celih 100% ter zagovarjajo povijanje s povečanimi režijskimi stroški in podraženjem materiala. Povijanje je vzbudilo precej hrupa, pripravljali se je protestni shod itd. Podjetje je izjavilo, da povijanje ne velja za njene delavce in teh malih kmetov in drugih je bila tretjina. Obrtniki in gostilničarji so tudi utihnili, dobili ni bilo mogoče niti prostora za protestno zborovanje, katero se pa pozneje celo zunaj ni moglo vršiti, ker je prišlo — samo pet ljudi. Ko so se pa čez par tednov konzumenti pomirili, se je dvignila cena še ostalim in — mirna Bosna. Slični slučaj bi se v sporu dogajali tudi pri nas, v slučaju odpovedi toka bi pa zopet imeli največjo škodo posamezniki že vsled tega, ker bi jim ostala napeljava in stroji mrtvi.

Nasprotno bi pa postavitev omrežja v lastni režiji zahtevala v začetku od konzumentov precejšnje izdatke. Napeljava daljnovoda in postavljanje transformatorjev bi pomnilo precejšnje obremenitve. Potrebovali bi ljudi, strokovnjake za vodstvo cele stvari, za popravila in vzdrževanje omrežja.

Prišlo bi pa tukaj v poštev naše želje in zahteve, kajti glavni namen omrežja bi bila naša korist. Popolnoma neodvisni, kot eden konzument s približno 10.000 žarnicami in nad 200 motorji, bi dobili tok najmanj za polovico cene kot pa 2000 konzumentov s povprečno 5 žarnicami. V slučaju spora bi stali producentu nasproti enakomočni ter se pri morebitnemu nesporazumu lahko priključili drugam. Vsako izigravanje bi bilo izključeno. S povzdigo obrta in industrije bi se dvignila tudi uporaba in z večjo uporabo se znižala cena energije. Stroški za popravilo bi se enakomerno razdelili po uporabljivi množini ter bi se sploh ne čutili.

Mislím, da je po zgoraj navedenim vsakemu jasno, katero pot naj krenemo, da dosežemo najboljše in najugodnejšo elektrifikacijo Savinjske doline ne samo za sedaj, ampak tudi za prihodnost. V težkih časih in pomanjkanju bomo šele lahko pravilno ocenili dobroto elektrifikacije zadrudnim potom. Le v združitvi in čimvečji samostojnosti našega gospodarstva je naša bodočnost. Vpoštevajmo to tudi pri elektrifikaciji.

PITANJE SVINJ.

Zelo kočljivo v našem kmetijstvu, oziroma z ozirom na dobičkanost, je pitanje svinj. Malokje je kmetovalcu račun in gospodarski preudarek tako potreben, kakor pri pitanju. Saj ravno tu lahko napravimo v kratki dobi izbiro dobiček, ali pa tudi veliko izgubo.

Pitanje najbolj splačajo angleški ali požlahtnjeni po-deželski prašiči, to so domače pasme, katere se je svojčas požlahtnilo s križanjem angleških in nemških svinj. Težo, ki jo doseže nepožlahtnjena domača žival v dveh letih, je pri zboljšanih pasmah lahko doseči že v polovici te dobe.

Pri pitanju gre predvsem za to, da-li nam je proizvajati meso za pečenje, ali nam je rediti le na slanino. Prvi način pitanja, ki je običajen predvsem v industrijskih državah, oziroma na Angleškem, je v krajih z veliko uporabo finega, s tolišo, oziroma mastjo poraslega mesa najdobitkanostnejši. V tem slučaju se začne s pitanjem živali s težo 40—45 kg, v starosti 5 mesecev. Pitanje je dovršeno približno v starosti 9 mesecev pri teži 80—90 kg.

Ako hočemo pretežno proizvajati slanino, pa je debelosti odrasle živali v starosti 1—1½ leta, oziroma plemen-ske svinje, ki so že doslužile svojemu rejskemu namenu.

Z ozirom na način krmiljenja razlikujemo dve vrsti pitanja: pitanje s pri nas običajno kuhano krmo v obliki kaše in pijače, ali pa takorekoč suho pitanje. Pri prvem načinu pitanja je temeljna krma krompir. V prvi dobi tega debeljenja se najboljše splača dodatek ječmenovega zdroba: pozneje je dodati tudi koruzni zdrob in je krmo pokladati stopnjama v redkejši obliki. Zadnje tedne pitanja je krmiti petkrat dnevno.

V novejši dobi se splošno priporoča takozvano suho pitanje, katerega posebno zagovarja ing. Ranninger, ravnatelj kmetijske šole v Edelfhof-u. Suho pitanje obstoji v tem, da v oddelek za debeljenje postavimo posebno pripravno ali avtomat, nekako leseno omaro; v to nasujemo potem gotovo količino suhih krmil, predvsem žita, s katerim se krmijo prašiči sami, oziroma avtomatično. Prednost suhega pitanja so:

1. Odpade pri suhem pitanju draga kurjava kotlov itd.
2. Odpade tudi mnogo dela, ker se krma dene kar za par dni v leseno omaro, oziroma avtomat.
3. Živali žrejo, kadar se jim zljubi in vsled tega tudi mnogo več in dalj ležijo, kar je posebno važno za uspeh debeljenja.

4. Krmo iz aparata zamorejo dobivati živali le počasi, ker pade naenkrat le malo žita iz priprave; vsled tega morajo prašiči krmo dobro zvečiti in jo osliniti in jo vsled tega tudi mnogo bolj izrabljajo in prebavljajo, kakor pri hlastnem žrenju kuhane, tekoče krme.

5. Glavna prednost suhega pitanja pa je v tem, da se živali odeblijo že 6—8 tednih ter vsled tega dosežejo isti uspeh debeljenja že v dobi 6—8 tednov, kakor drugače pri običajnem pitanju s kuhano krmo v več mesecih. Pri temu načinu debeljenja se glavica torej izredno hitro obrestuje.

6. Kakovost mesa in slanine suhim potom pitanju prašičev je prvovrstna in plačujejo zanje mesarji navadno višje cene. Osebito na dunajskem trgu so te svinje posebno priljubljene.

Aparat je suho krmiljenje je povsem enostaven ter je tako napravljen, da krma pade vsled pregibanja, oziroma suvanja posebnega ročaja v korito. Suvanje izvršuje žival z rilcem.

Dnevno se uporabi pri tem krmiljenju približno 4—5 kg krme na žival. V prvih štirih tednih je najboljše krma fino zmlet ječmen, kateremu je pridjati 4—10% ribje moke. Za zadnja dva ali tri tedna pa se priporoča zmes iz polovice ječmenovega in polovice koruznega zdroba ter ribje moke. Tudi grah, oziroma tižol služi dobro pri suhem pitanju.

Ribja moka, ki jo je dobiti zadostno pri Kmetijski družbi, je vsekakor dodati zmletemu žitu, ker ribja moka dopolnjuje žito z onimi redilnimi snovmi, ki temu manjkajo, pred vsem s potrebnimi solmi.

Pri suhem pitanju je tudi neobhodno potrebno, da imajo živali vodo v neomejeni množini in vedno na razpolago, ker živali pri tem načinu debeljenja porabijo mnogo vode. Svinjaki za pitanje naj bi bili po možnosti temni ker tema in mir pospešujeta debeljenje.

V splošnem se računi, da znaša pri pitanju prirastek na živi teži približno 1 kg na dan. Ker pa je med prašiči najti vedno kako zaostalo žival, ki se slabo redi in slabo poplača krmo, je živali vsakih 14 dni stehitati ter ugotoviti prirastek na živi teži in tozadevno dobičkanost ali pa tudi izgubo. Živali, katere se dnevno ne zdeblijo za ½ kg, navadno ne splačajo pitanja ter jih je pred dovršenem debeljenjem zaklati.

Ing. Ranninger smatra takozvano suho pitanje brezdvomno za najdobitkanostnejšo panogo v našem kmetijstvu, v katerem ni specialnih kultur (hmelja, sladkorne pese itd.) ter bi kazalo tozadevno tudi pri nas poskusiti.

Fran Wernig, kmet. referent, Laško.

Mariborski trg dne 13. novembra 1926. Lepo vreme (+ 12° C) je privabilo več kmetov in kmetice v mesto. Na trgu je bilo 55 s svinjskim mesom, 40 z zeljnatiimi glavami, 50 s krompirjem, zelenjavo, čebulo in česnom in 15 s sadjem naloženih voz na trgu. Slaninarji pa tudi domači mesarji so ostali pri svojih dosedanjih cenah. Ceravno so cene živini znatno padle, pa tudi po gostilnah se cene jedilom niso prav nič spremenile. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo 1500 komadov, med katerimi je bilo videti več kot 100 puranov. To pa zato, ker se približujejo božični prazniki, radi katerih so tudi cen perutnine in jajcem poskočile. Piščanci in kokoši so se prodajali po 25 do 60, race in goske 40 do 80, purani 40 do 120 Din komad. Tudi domačih zajcev je bilo mnogo, ki so se prodajali po 8 do 50 dinarjev komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in evetlice. Cene krompirju se dvigajo radi slabe letine in so bile po 1,50 do 2,25 Din kg, zeljnatiim glavam 0,75 do 4, ohrovitu in endiviji 1,50 do 2, karfiolu 3 do 8 Din komad, paradižnikom (kateri so se podražili) 6 do 8, kislemu zelju 3 do 3,50, kislí repi 2 do 3 Din, medu 25 do 30 Din kg, mleku 2 do 2,50, smetani 12 do 14, oljnému olju 30 do 50 (po trgovinah 26), bučnemu olju 18 do 24 Din liter; maslu surovemu 38 do 44, kuhanemu 44 do 48, čajnemu 50 do 60 Din kg, jajcam (ki so se podražile) 2 do 2,25 komad. Sadju: jabolkam in hruškam 3 do 10, breskvam 10 do 14, grozdju 8 do 12 Din kg, kostanju surovemu 2 do 3,50, pečenemu 6 do 7 Din liter. Cvetlicam, katerih je bilo prav malo 0,25 do 6, z lonci vred 10 do 75 Din komad. — Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad, lesenim grabljam 8, brezovim metlam 2,25 do 5 Din komad, koruzni slami 25 Din vreča. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 10. novembra je bilo radi slabega vremena samo 7 vozov sena, v soboto, 13. novembra pa 16 vozov sena in 8 vozov slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 100 Din, slami pa 40 do 55 Din za 100 kg.

NAJBOLJŠA REKLAMA — STENSKI KOLEDAR!

Trgovci, ki želijo svojim odjemalcem za Novo leto pokloniti stenski koledar s svojo reklamo, naj čimprej koledarje naroče pri TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU. Koledarji bodo po izredno nizki ceni in prav lično izdelani.

Javimo vam, da so našli zlatnike v Gazela milu sledeči: g. Marija Simonič, Vinji vrh pri Semiču, kupila milo pri Prvem delavskem konzumnem društvu, Semič; g. M. Rebernik, Krško, kupila milo pri tvrdki Anton Vahčić, Videm-Krško; g. Justina Beranič, Majšperk, kupila milo pri tvrdki J. Beranič, Majšperk, pošta Ptujška gora; g. Erna Bregar, Podsreda, kupila milo pri tvrdki Bezenšek, Podsreda pri Rajhenburgu; g. Terezija Rakar, Hrastnik, kupila milo pri Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku; g. Ivana Prosen, Ljubljana, Selenburgova ulica 5-II, kupila milo pri tvrdki Josip Satran, Ljubljana; g. Marija Borovšek v Gaberlah pri Sočanju, kupila milo pri tvrdki J. Langus, Sočanj; g. Franciška Blaznik, Kropa, kupila milo pri Konzumnem društvu, Kropa; g. Marija Vidrih, Rakek, kupila milo pri tvrdki Tomo Svetina, Rakek; g. Terezija Bore, Mengeš, kupila milo pri tvrdki A. Rihar, Mengeš; g. Doberšek Mihael, Store, kupil milo pri Zelenarini in Rudnik, Store; g. Ivan Skrajner, Ljutomer, kupila milo pri tvrdki Gospodarska zadruga, Ljutomer; g. Petar Meliš, Virje, kupil milo pri tvrdki Oto Steidl, Virje; g. Antonija Strecha, Bjelovar, kupila milo pri tvrdki Samojlo Stern, Bjelovar; g. Ing. Konič, Brod na Savi, kupil milo pri tvrdki Vilko König in drug, Brod na Savi; g. Marija Colarič, Brod, kupila milo pri tvrdki Prvo delavsko konzumno društvo, Sv. Križ pri Kostanjevici; g. Jurij Gerbinek, Sv. Jurij ob Pesnici, kupil milo pri tvrdki Ivan Schautzer, Sv. Jurij ob Pesnici; g. Anka Stinač, Otočac, kupila milo pri tvrdki Petar Brankovič, Otočac; g. Franeka Zupan, Breznica, kupila milo pri tvrdki Finžgar, Breznica, Gorenjsko; g. Ančka Miklavčič, pd. Voršovec, Dobrušec, kupila milo pri tvrdki Ciril Mežek, Trata, Gorenjavas; g. Angela Mulec, Dolenjavas pri Cerknici, 1505